

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Fakulta provozně ekonomická

Obor provoz a ekonomika

TEZE

k diplomové práci na téma:

**Vliv daně z příjmů na výsledek hospodaření a jeho
rozdělování**

Vedoucí diplomové práce: Ing. Josef Březina, CSc.

Autor diplomové práce: Klára Pilousková

Praha, 2005

Cílem mé diplomové práce je popsat, jak vybrané obchodní společnosti postupují při rozdělování výsledku hospodaření a jak tyto skutečnosti zachycují v účetnictví. Dále zjistit a vysvětlit, jakým způsobem daň z příjmů ovlivňuje jejich výsledek hospodaření a jeho rozdělování.

Podrobněji se práce věnuje veřejné obchodní společnosti, jako zástupce osobních obchodních společností, ve srovnání se společnostmi s ručením omezeným a akciovou společností, které patří do skupiny kapitálových obchodních společností. Pro úplnost je také popsána komanditní společnost, jako zástupce společností smíšených.

Práce se snaží vyzdvihnout rozdíly v rozdělování a zdanění výsledku hospodaření mezi osobními a kapitálovými společnostmi.

Volba tohoto tématu má jednoduchý důvod, daň z příjmů zatěžuje výsledky ekonomické aktivity všech podnikatelských subjektů a snižuje jejich disponibilní prostředky, které mohou být určeny k rozdělení. Obchodní společnosti jsou vybrány proto, že tvoří největší část poplatníků této daně.

V kapitole *literární rešerše* je vysvětlen pojem výsledek hospodaření, jakým způsobem se výsledek hospodaření zjišťuje a popis jeho účetní úpravy.

Dále je zde nastíněna úprava výsledku hospodaření na daňový základ a výpočet daně z příjmů.

Poslední části *literární rešerše* pojednávají o vymezení právnických osob dle obchodního zákoníku a právním rámci jednotlivých obchodních společností v České republice se zaměřením na základní obchodně právní pojmy.

V kapitole *výsledky* je popsáno rozdělení výsledku hospodaření u jednotlivých typů obchodních společností z účetního a právního hlediska, které vychází především ze stanov obchodního zákoníku.

Pro názornost jsou porovnány dvě zvolené fiktivní firmy, první je osobní obchodní společnost ABRA v.o.s., druhá pak kapitálová obchodní společnost PARO s.r.o. Tyto společnosti mají stejný hrubý zisk a jsou zde testovány jejich možnosti rozdělit zisk. U společnosti s ručením omezeným je nutno vycházet z podmínek, které udává obchodní zákoník (přidělování do rezervního fondu apod.)

V druhé části kapitoly *výsledky* je pojednáno o vlivu daňové legislativy na výsledek hospodaření. Daňová legislativa totiž stanoví rozdílné pojetí podílů na zisku společníků jednotlivých právních forem obchodních společností a tím i odlišný postup zjišťování daňového základu a odlišný způsob účtování o výsledku hospodaření.

Jednodušší situace je z tohoto pohledu u společností kapitálových, kdy je zjištěný výsledek hospodaření za společnost zdaněn daní z příjmů právnických osob a v dalším období rozdělen mezi společníky, jestliže tak rozhodne valná hromada.

Nevýhodou je ale dvojí zdanění. Přiznané podíly na zisku a dividendy musí být totiž zdaněny srážkovou daní.

U osobních obchodních společností je postup takový, že podíl na výsledku hospodaření se ještě před zdaněním převede na společníky a zdaní se v rámci jejich základu daně.

V případě komanditní společnosti se použije kombinace obou výše uvedených postupů. Pro komplementáře je postup stejný jako pro společníky osobních obchodních společností a pro komanditisty je situace řešena obdobně jako u společností kapitálových.

V modelovém souhrnném příkladu je porovnáváno zdanění výsledku hospodaření společnosti FIBO v.o.s a společnosti BARA s.r.o. Výchozí podmínky byly u obou společností stejné: vykázaný účetní zisk 1 000 000 Kč, úprava na základ daně – 100 000 Kč, 2 společníci, jejichž obchodní podíly jsou stejné.

U obou společností ale platí jiná pravidla pro zdanění. Proto po rozdělení výsledku hospodaření, společníci veřejné obchodní společnosti získají rozdílnou výši

podílu na zisku společnosti oproti společníkům společnosti s ručením omezeným. To vychází mimo jiné z rozdílné efektivní sazby celkového zdanění.

Z pohledu zdanění by se tedy mohlo zdát nejvýhodnější postavení společníků veřejné obchodní společnosti respektive komplementářů komanditní společnosti, protože jejich podíl na zisku je zdaněn pouze jednou. To však nelze takto jednoznačně určit, jelikož musíme zohlednit, zda se jedná o společníky právnické osoby či osoby fyzické, a tím rozdílnou úpravu výsledku hospodaření na základ daně a sazbu daně.

Také je potřeba zohlednit možnost uplatnění slevy na dani – odečíst polovinu srážkové daně z dividendového příjmu nebo z podílů na zisku a v neposlední řadě novely zákona o daních z příjmů, které přináší od 1.1.2005 velké změny pro tuto problematiku. Tyto změny jsou popsány v kapitole *diskuze*.

Celý problém musí tedy být posuzován komplexněji, nelze proto jednoznačně určit, která z forem obchodních společností je z hlediska rozdělování výsledku hospodaření a zdanění výhodnější.

Na závěr je třeba říci, že daň z příjmů je pouze jednou z mnoha položek, které působí na výši výsledku hospodaření, který má účetní jednotka k dispozici po zdanění. Účetní jednotka může na výši hospodářského výsledku účinně působit například vhodnou volbou způsobu oceňování, volbou metod odpisování, tvorbou opravných položek či rezerv. Všechna uvedená opatření však musí být v souladu s věrným a poctivým zobrazením skutečnosti.

Na úplný konec bych chtěla zdůraznit, že ačkoli se účetní teorie snaží oprostit od vlivu daní na účetnictví, v praktickém životě se tyto kategorie navzájem prolínají. Právě oblast výsledku hospodaření a jeho rozdělování je daňovou legislativou značně ovlivněna.